

Remezán artykmaçlyklary

aýynyň

Category: Edebi makalalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Remezán aýynyň artykmaçlyklary RAMAZAN AYININ YÜCELİKLERI

Yüce Dinimizden ilham alan geleneksel kültürümüzün on bir ayın sultanı olarak nitelediği Ramazan ayı gerçekten sultan olan bir aydır. Çünkü o, diğer aylarda bulunmayan pek çok yüceliğe sahip olan bir maneviyat ayıdır. Onun bu yüce ve yüceltici özelliklerini kısaca özel başlıklar altında açıklamaya çalışacağız.

a- Ramazan Oruç Ayıdır

Yüce Allah, kendi zatına îman edenlere namaz ve zekât gibi oruç ibadetini de farz kılmıştır. Bir diğer anlatımla bu ana ibadet, Hz. İbrahim, Mûsa ve İsa gibi tarihî bütün Peygamber topluluklarına görev kılındığı gibi Hz. Muhammed çağı müminlerine de farz görev kılınmıştır.

” Ey İman edenler! Kulluk bilinci içinde Allah’ın emirlerine ve yasaklarına aykırılıktan korunabilmeniz için öncekilere farz kılındığı gibi sizin üzerinize de oruç farz kılındı.”

Açıklamaya çalışacağımız üzere maddî ve mânevî ayrıcalıklar taşıyan oruç ibâdeti, Kur’ân’la bir ay olarak Ramazan ayına tahsis buyrulmuştur.

Her bir günü oruçla geçirilen Ramazan, bu ibâdet ile özellikli tek aydır.

b- Ramazan Kur’ân’ın İndirilme Başlandığı Aydır

Kur’ân, Yüce Dînimiz İslâm’ın temel kaynağıdır. O, söz ve anlam olarak Allah’ın Kitabıdır. Vahiy meleği Cibrîll aracılığı ile, Hz. Muhammed’e indirilmiş, onun tarafından

insanlığa sunulmuştur.

Kur'ân, bütün varlıkların yaratıcısı olan Allah'ı yücelik vasıflarıyla tanıtır. Evreni ve yer küresini tanıtır. Onların yoktan var edildiğini ve Kıyamet olgusuyla birlikte kendilerine özgü ölümü tadacaklarını açıklar. Ölümle başlayacak Âhret hayatını; bildirir.

Kur'ân, insana insanı tanıtır. Kur'ân'î açıklamalara göre insan en güzel şekilde yaratılmıştır. Yeryüzündeki bütün varlıklar onun için halk edilmiştir. Güneş ay ve yıldızlar ona hizmet vermesi için yapılandırılmıştır. İnsan, tüm iradeli inançları, sözleri, davranışları, işleri ve ilişkilerinden sorgulanacak, mükâfat olarak Cennet'le, ceza olarak Cehennem'le azaplandırılacak ebedîliğe erdirilmiş sorumlu varlıktır.

Kur'ân insanlığın ulu önderleri olan Peygamberleri tanıtır ve onların şahsında insanlık tarihini özetler. Zalimleşen nice inkârcı toplumun yıkıma uğratıldığını duyurur.

Daha da önemlisi Kur'ân, insanlığa, insanın insanı sömüremeyeceği adaletli ve erdemli bir yaşam düzeni sunar.

İşte diğer bütün ilâhi Kitap'ların özünü içeren Kur'ân bir Ramazan ayında Hz.Muhammed'e âyet âyet indirilmeye başlanmıştır. Bu da Ramazan ayını bir özelliğidir.

c- Ramazan Kur'ân'ın Okunması ve Yaşanması gereken Aydır

Sevgili Peygamberimiz 23 yıllık vahiy süreci içinde her yıl kendisine indirilen Kurân sûreleri ve âyetlerini, bu âyetleri getiren Cibrîl ile mukabele yöntemiyle yani karşılıklı olarak okurdu. Ramazan ayında mukabele okumak geleneğimiz buradan gelmektedir.

Bu sebeple müminler de kendilerine indirilen ve inanmak, anlamak, yaşamak ve ilkelerini duyurmakla görevli oldukları Kur'ân'ı düşünerek okumakla yükümlüdürler. Onu okurken onun görevleştirdiği meselâ namaz, zekât, adalet, sözleşmelere bağlılık ve merhamet gibi vazîfelere fiilen yönelmeli; yasakladığı zulüm, zina, faiz, kibir ve yalan gibi eylemlerden kaçınmalıdır.

Bu sebeple Ramazan bütün organlarımıza oruç tutturularak öz benliklerimize Kur'ân terbiyesi uygulanacak aydır.

d- Ramazan Kadir Gecesi'ni İçine Alan Aydır

Kadir gecesi, bin ayda yapılabilecek hayırların sevabına erdirici ilâhi bir rahmet gecesidir, O, yüceliği Kur'ân'da özel bir sûre ile açıklanmış Ramazan ayına özgü bir gecedir. Kur'ân'ın da indirilmeye başlandığı gecedir.

Başlı başına bir konu olan Kadir Gecesi'ne ilişkin olarak Ramazanın bu ilk günlerinde bazı hatırlatmalar yapma gereğini duyuyoruz:

Kadir Gecesi Ramazan geceleri içinde olmakla birlikte hangi gece olduğu bildirilmeyen bir gecedir. Bu sebeple onu yalnızca 27.gece olarak görme yanılığısına düşmemeliyiz.

Kadir Gecesini değerlendirerek hayırlarla dolu uzun bir ömürde kazanılabilecek sevaplara erebilmek için Ramazan gecelerinde faydasız televizyon programlarından sakınmalı; dedi kodu yapılmamalıdır. Asla içki içilmemelidir. Her gece, yatsı namazını mümkünse teravih namazı ile birlikte kılmalı, düzenli olarak sahûra kalkmalı, bir süre ibâdet edip sabah namazını evde veya cemâatle camide kılmalıyız.

Ramazan gecelerinde, ana-baba-kardeş gibi yakın çevremize olsun iftar vermeli, başta fitre ve zekât olmak üzere yardım etmeli, akrabamızı ve dostlarımızı telefonla olsun aramalı, böylece gönül kazanarak duâ almalıyız.

Bütün bunları yapmalıyız ki hangi gece olursa olsun Kadir gecesine ermiş ve onu değerlendirmiş olalım.

e- Ramazan Fitre Ayıdır

Ramazan ayınının bir özelliği de genelde yardımlaşma özelde fitre ayı olmasıdır.

Dîni ölçülerimize göre zengin olanlar Kur'ân'ın ve Peygamberimizin pekiştirici emri gereği fitre vermekle yükümlüdür.

Dinimizin rûhunu yansıtıcı katıldığımız görüşlere göre temel ihtiyaçları yanı sıra bayram günü ve gecesi gereksinimlerini

karşılayabilecek kişi de , fitre vermekle mükelleftir. Bu kişi, fitre alabileceği gibi fitre de verebilir. Dînimiz zekâtla zenginleri, fitre ile de zenginler yanı sıra fakirleri de verici konumuna yükseltmektedir. Bir toplumun gerçek mutluluğu da ancak bütün fertlerinin güçleri ölçüsünde verici konumuna gelmeleri ile mümkündür. Bunun içindir ki Kur'ân'da Rabbimiz darlık içinde iken verebilenleri överken, Peygamberimiz de "en makbul yardımın ihtiyaç duyulurken yapılabilen" olduğunu duyurmuştur.

Ramazan bayramının birinci günü görevleşirse de fitre, Ramazan ayına özgü ibadettir.

f- Ramazan İ'tikâf/İbadete Soyunma Ayıdır

Ramazan İtikâf ayıdır. İtikâf merkezi camilerden birinde on gün süreyle bütün dünyevî meşgûliyetlerden soyutlayarak Allah'a yöneltmektir; tövbe, namaz, zikir, Kur'ân okuma ve tefekkürle rûhen arınmaya ve yücelmeye çalışmaktır.

Sürekli vahiy alan ve Allah ile kalbî beraberlik içinde olan Peygamberimiz her yıl Ramazan ayının son on (10) gününde Medîne Mescidi'nde geceleriyle birlikte on gün itikâfa girerdi.

Kur'ân ve Sünnet'le yönlendirildiğimiz bir ibâdet olduğu için İ'tikâf bizim için de Ramazan ayında öğütlenen bir görev olmuştur.

Hayatın ardı arkası kesilmez problemleri içinde ezilen, bunalan ve yıllık seyahatlerle çözüm üretmeye çalışan insanlar olarak bizler, -unutulan değerlerimiz arasında olan- İ'tikâf ibadetine gerçekten muhtacız.

g- Ramazan Ayı Sevapların Bolca Kazanılacağı Aydır

İslâm'a uygun olan ve Allah'ın rızası amaçlanan iradeli sözlerimiz, davranışlarımız, işlerimiz ve ilişkilerimize asgari on birim sevap verileceğini Rabbimiz Kur'ân'ımızda müjdelemektedir. Peygamberimiz de Ramazan ayında yaptığımız güzel amellerimize en az yetmiş kat mükâfat verileceğini açıklamaktadır.

Alacağımız sevaplar katlanacağı içindir ki Ramazan ayı, İslâm tarihi boyunca hayırların çoğaltıldığı ve günahların azaltıldığı ay olmuştur.

ğ- Ramazan Bağışlanacağımız Aydır

Ramazan ayının bu özelliğini de Peygamberimizin sunacağımız hadislerinden öğreniyoruz.

Sevgili Peygamberimiz, “Ramazanın son gecesinde ümmetimin günahları bağışlanır.” buyurunca O’na îman edenler sordular:

– Ya Resûlellah! Sözü nü ettiğiniz bağışlanma geces i Kadir Geces i değil midir?

– Hayır; Kadir geces i ayrı bir rahmet geces idir. Biliyorsunuz işçi işini bitirdiği zaman, ücretini tam olara kalır. Bu da öyle. Mü’min Ramazan’da yaptığı ibâdetlerin mükâfatını Ramazanın son gecesinde alır. Bu arada günahları da bağışlanır.

■ Allah’ın Elçisi Hz. Muhammed’i Dilinden Ramazan Ayının Özellikleri

H z. Selman (R.) anlatıyor.

Şa’ban ayının son günü Allah’ın Resûlü Hz. Muhammed bize şöyle hitap buyurdu:

– Ey insanlar! Büyük ve bereketli bir ay gölgesini üzerinize saldı.

Bu ayda bin aydan daha hayırlı olan Kadir geces i vardır.

Allah bu ayın orucunu farz kıldı. Gecelerini ibâdetle (değerlendirmeyi de) öğütledi. Allah’ın sevgisine ermek için kim bu ayda bir hayır yaparsa Ramazanın dışında yetmiş hayır yapan kişi gibi sevap kazanır. Kim de bu ayda bir farz yaparsa bu ayın dışında yetmiş farz yapan kişi gibi sevap alır.

Bu ay sabır ayıdır. Sabrın mükâfatı ise Cennet’tir. Bu ay yardımlaşma ayıdır. Mü’minlerin rızıklarının artırılacağı aydır.

Kim bu ayda bir oruçluya iftar verirse bu onun günahlarının bağışlanmasına ve nefsinin Cehennem’den kurtulmasına sebep olur. Ayrıca oruçlunun sevabından bir kısmı eskitilmeksizin

ona oruçlunun mükâfatı gibi mükâfat verilir.

(Allah'ın Resûlü'nün öğütlerinin bu bölümde sahâbîler) sordular:

– İyi ama ya Resûlellah! Her birimiz oruçluyu iftar ettirecek yiyeceği bulamamaktadır.

– Allah bu sevabı, oruçluyu bir hurma ile, bir yudum su ile veya su karıştırılmış süt ile iftar ettirene de verir.

Bu ay, öñü rahmet, ortası bağışlanma ve sonu da Cehennem'den kurtuluş olan bir aydır.

Her kim yönetimi altındakinin işini azaltırsa Allah onu bağışlar ve onu Cehennem'den kurtarır.

Bu ayda dört ameli çok çok yapınız. Bunlardan ikisi ile Rabbinizi razı edersiniz. İkisini yapmaya ise daima muhtaçsınız.

Rabbinizi hoşnut edeceğiniz iki amel Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına şehâdet etmeniz ve O'ndan affınızı dilemenizdir. Yapmaya muhtaç olduğunuz iki amel ise Allah'tan Cenneti istemeniz ve Cehennem ateşinden O'na sığınmanızdır.

*Tercüme Ali Rıza Demircan. Edebi makalalar